Fennovoima Oyj
19.10.2021

Asiantuntijalausunto
Vesa Ruuska
Oversight -toiminnon johtaja
+358 40 6625296
vesa.ruuska@fennovoima.fi

Viitteet:

1) HE 117/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ydinvastuulain ja ydinvastuulain muuttamisesta annetun lain muuttamisestaLausunto
2) Fennovoima Oyj, 3.12.2920, ”Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi ydinvastuulain ja ydinvastuulain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta”

Talousvaliokunnan kuuleminen:

Asiantuntijalausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi ydinvastuulain ja ydinvastuulain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Fennovoima Oyj tulevana ydinlaitoksen luvanhaltijana kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä ydinvastuulain muuttamisesta, millä muutoksella saatetaan voimaan kansainvälisiin sopimuksiin pohjautuvat ydinvastuulain muutokset.

Fennovoiman lausunto 3.12.2020

Fennovoima Oyj antoi 3.12.2020 lausuntonsa valmisteluvaiheessa olleesta lakimuutoksesta. Lausunnossa kiinnitettiin huomiota ydinlaitosten haltijoilta edellytettävien vastuumäärien tuntuvaan nousuun. Ennakoitavuuden näkökulmasta hyvänä pidettiin sitä, että ydinvastuulain mukaiset vastuumäärät esitetään porrastaen suoraan laissa tapauskohtaisen harkinnan sijasta. Samalla lausunnossa kuitenkin esitettiin, että vastuusuoja tulisi suhteuttaa toiminnasta aiheutuvaan riskiin, eli mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen suuruuteen ja niiden todennäköisyyteen. Esimerkkeinä alhaisemman riskin ydinlaitoksista tuotiin esille käytöstäpoistovaiheessa olevat ydinlaitokset, ydinjätteiden käsittelylaitokset ja kehittelyvaiheessa olevat uudentyyppiset pienreaktorit. Viimeksi mainittujen laitosten investointipäätösten kannalta on erittäin tärkeää, että Suomen ydinvastuulainsäädännössä on valmiiksi selkeästi esitetty tällaisilta laitoksilta vaadittavat vastuumäärät. Fennovoima korosti lausunnossaan sitä, että myös teholtaan suuriin ydinvoimalaitoksiin on tehty merkittäviä turvallisuusparannuksia esimerkiksi passiivisten turvallisuusjärjestelmien, ns. sydänsieppareiden ja lentokonetörmäyssuojauksen kehittymisen seurauksena, minkä tulisi ilmetä myös asetettavissa ydinvastuissa. Lausunnossa todettiin myös, että arvioinnin riskiperusteisuudesta ja vaadittujen vastuumäärien tulisi epäedullisen kilpailutilanteen vuoksi olla harmoniassa samoilla sähkömarkkinoilla toimivien valtioiden - erityisesti Ruotsin – kanssa.

Asiantuntijalausunto 19.10.2021

Fennovoima pitää hyvänä sitä, että eräitä sen lausunnossa korostettuja näkemyksiä on otettu huomioon nyt kuultavana olevassa hallituksen esityksessä. Esimerkkejä tällaisista ovat vastuumäärien selkeyttäminen lakitasolla, mikä on ennakoitavuuden näkökulmasta hyvä, sekä riskiperusteisuuden ilmeneminen edellytetyissä vastuumäärissä. Valitettavasti tätä rieskiperusteisuutta ei ole ulotettu energiantuotannossa käytettäviin ydinlaitoksiin, joiden osalta on sekä nykyisin käytössä oleviin että erityisesti Fennovoiman laitoshankkeeseen

tehty onnettomuusriskien pienentämiseksi merkittäviä turvallisuusparannuksia. Tässä suhteessa vakuutussuojan korottamista nykyisestä 700 miljoonasta 1200 miljoonaan euroon pidämme paitsi ydinalan riskien pienenemisen myös alan elinvoimaisuuden näkökulmasta ei toivottavana kehityksenä. Koemme, että riskiperusteisuuden huomiointi vakuutusmaksuissa toimisi jatkossa tehokkaana kannustimena turvallisuusparannusten omaehtoiseen toteuttamiseen.

Ydinvahinkojen myöhemmin ilmenemien henkilövahinkojen huomioonottamista pidämme ongelmallisena niiden määrittelyvaikeuden vuoksi. Onkin odotettavissa, että tämä tulee ilmenemään vakuutusten hinnassa.

Toivomme ydinenergiayhtiöiden pidemmän aikavälin toimintojen suunnittelun näkökulmasta lain voimaantulolle riittävän pitkän siirtymäajan.

Vesa Ruuska

Oversight -toiminnon johtaja